

[Lysholt Hansen.]

Som det vil være bekendt, havde mit parti gerne set, at vi allerede i sidste samling havde givet en økonomisk håndsrækning til centralbibliotekerne, der er blevet hårdest ramt af, at tilskuddene ikke er blevet reguleret siden 1950, idet de biblioteker, hvis udgifter på grund af virksomhedens vækst er steget mest, har fået ringere dækning for udgiftsstigningerne end de biblioteker, der har været mere tilbageholdende med at indfri de krav, der stilles til dem i henhold til biblioteksloven.

I dag får et bibliotek i statstilskud 80 pct. af de første 25 000 kr., der ydes i stedlige tilskud, og 40 pct. af stedlige tilskud mellem 25 000 kr. og 50 000 kr. og endelig 25 pct. af, hvad der i stedlige tilskud ydes ud over 50 000 kr. Denne form har bevirket, at jo større økonomisk indsats en kommune gør for at udbygge sit biblioteksvæsen, des mindre bliver den procentandel, kommunen får refunderet af staten.

Da Danmarks Biblioteksforening i sidste folketingsår havde foretræde for folketingsudvalget, påviste man, at kommunernes andel i udgifterne til biblioteksvæsenet siden 1950 procentvis er steget langt stærkere end statens, nemlig med 80,6 pct. mod 56,2 pct. Det er givet, at et sådant fordelingsgrundlag i hvert fald ikke virker animerende på kommunerne med hensyn til at gøre den indsats for biblioteksvæsenets udbygning, som vi alle må være interesseret i. Mit parti er derfor tilfreds med de foreslåede tilskudsbestemmelser, hvorefter statstilskuddet fremtidig skal ydes med 80 pct. af de første 25 000 kr.s stedlige tilskud og 40 pct. af alt, hvad der ud over 25 000 kr. ydes af stedlige tilskud. Det er i overensstemmelse med biblioteksrådets indstilling, og det imødekommer i alt væsentligt de ønsker, der gang på gang er fremsat på årsmøderne i Danmarks Biblioteksforening, en forening, i hvilken alle former for biblioteksarbejde i vort land er repræsenteret. Når det hidtidige bogkøbstilskud til de større biblioteker som foreslået fremtidig bortfalder, vil der igen som i 1950 være fastlagt et rimeligt fordelingsforhold mellem stat og kommune af biblioteksudgifterne.

Baggrunden for utilfredsheden blandt kommunerne med, at de har fået en stadig ringere dækning for deres udgifter til biblio-

teksvæsenet, er jo den, at de ikke selv har haft mulighed for at begrænse deres udgifter, så fordelingsforholdet mellem dem og staten kunne bevares. Der er nemlig sket det fra et kulturelt synspunkt meget lykkelige, at der siden 1950 har været en ganske betydelig udvikling i folkebibliotekernes virksomhed, en udvikling, der har givet sig udtryk i, at antallet af lånere på bibliotekerne er steget fra ca. 775 000 til godt 1,1 million, altså med 37 pct., og at udlånet i samme periode er steget fra ca. 18 millioner bind i 1950 til 28³/₄ million bind sidste år. På begge disse områder har kommunerne kun haft ringe mulighed for at gribe regulerende ind, heldigvis da, og det samme gælder den stigning i biblioteksbudgetterne, der skyldes, at prisniveauet siden 1950 er steget med ca. 35 pct. Heller ikke her har kommunerne haft nogen indflydelse. Denne udvikling har ført til, at det er blevet vanskeligere og vanskeligere for bibliotekerne at opfylde de krav, som befolkningstilvæksten, den stigende biblioteksinteresse og den naturlige udvikling i øvrigt må stille med hensyn til bøger, lokaler, personale o. s. v.

Mit parti hilser derfor dette lovforslag med stor tilfredshed og kan give det fuld tilslutning, ikke mindst fordi vi føler os overbevist om, at bibliotekernes mission vil vokse i takt med mekaniseringen og automatiseringen af vort samfund, for det første ved at være et godt hjælpemiddel i den udvikling, der her sker, og for det andet — og det anser jeg for det vigtigste — fordi bibliotekerne er det sted, hvor mennesker kan finde åndelig ballast. Hertil kommer så, at bibliotekerne må have en særlig opgave at løse over for de store årgange, der i de kommende år står klar til enten at gå over til de voksne låneres rækker eller til at miste den kontakt med bibliotekerne og bogen, som de har fået i skolen. Jeg ved, at en række bibliotekarer arbejder meget intenst på, hvad der kan gøres for at bevare kontakten med disse unge, når de forlader skolen. Det samme gør man i Danmarks Biblioteksforening. Skabelsen af ungdomsbiblioteker eller specielle ungdomshjørner i vore biblioteker, hvor bøgerne kan præsenteres, så de virker tillokkende på de unge, er en udvikling, der er stærkt i gang. Det er noget, vi hilser med tilfredshed, og som vi måske burde støtte og animere særligt